

BYGG DINA EGNA BARRTRÄD

DEL 2 GRAN

Text och Foto:
Håkan Nilsson

Denna artikel är en fortsättning från föregående nummer, där vi byggde en tall. Här visar jag hur man kan göra granar till en "good enough" nivå som bakgrundsträd.

Metoden visar en vanlig rödgran, *Picea abies*, som har växt någorlunda fritt med grenverk ända ned till marken. Går man ut i naturen så skiljer sig utseendet väldigt mycket, beroende på var granen växer, jordmån etc. En gran som växer fritt är mycket tätare, än en som växer inne i skogen etc. Variationen är stor. Som nämndes i tidigare artikel om tallen, så bör man arbeta med att variera träden och inte försöka göra dem "perfekta".

Metoden är beskriven steg-för-steg med referens till bilder samt visar ett relativt litet träd i skala H0, som i verkligheten skulle haft en diameter på runt 30 cm och en längd på ca 15-20 m. Skall man göra ett träd för de större skalorna, så bör man använda tjockare ståltråd samt längre gräsfibrer.

VERKTYG

- Litet skruvstäd
- Skruvdragare
- Avbitare
- Sax
- Mindre durkslag
- Tesil av klotmodellen
- Diverse behållare för att förvara flock och strö
- Statisk gräsapplikator t.ex. Noch "Gras-Master"
- Pensel för torrpensling t.ex. en vanlig flat konstnärspensel.
- Airbrush eller tryckluftsmunstycke

MATERIAL

- Rak mjuk ståltråd ca 1 mm i diameter. Går att få tag i blomsterhandeln om man frågar. Säljs oftast grönfärgade i knippen med 30-40 cm längd.
- Mjuk ståltråd 0,3-0,4 mm diameter. Säljs på rulle i blomsterhandeln.
- Trögflytande superlim med accelerator. T.ex. Biltema 364831

Fotot visar färdiga granar tillverkade enligt beskriven metod.

- Spraygrundfärg av valfri kulör.
- Brun sprayfärg t.ex från Biltema
- Grå sprayfärg t.ex. grundfärg från Biltema
- Grå akrylfärg t.ex. Vallejo Sky grey 70989 för torrpensling av stammen
- Sprayfärg i brun nyans. Jag har använt Tamiya TS-62
- Spraylim. Jag använder Noch "Haftfix" 61151
- 4-6 mm långa gräsfibrer t.ex. Noch 07106
- 2 mm långa gräsfibrer t.ex. Noch 50210
- Strö t.ex. Woodland Scenic fine turf Weeds T46
- Trälím
- Fint sågspån
- Lite diskmedel

till längder på ca 7-8 cm. Det är dessa, som skall bilda de större grenarna. Jag använder en enkel jigg bestående av en brädbit och två spikar, runt vilka jag virar tråden. Vira upp så mycket du behöver. Sedan är det bara att klippa av knippet.

3. Lägg ut en eller två av de grövre ståltrådarna på underlaget och lägg en sträng superlim på den längd där grenarna skall vara på trädet. Antalet samt var grenarna börjar beror på var trädet står. Har det fått växa fritt så brukar grenarna börja en bit från marken medan på t.ex. ett träd som står i ett kalhygge oftast endast har grenar på den allra översta delen.

4. Ta den tunnare tråden och fördela ut den med ca 3-4 mm mellanrum längs med den tjockare ståltråden (stammen). Antalet grenar är lite efter tycke

Kostnaden för ovanstående material kan initialt ses som hög, men då man väl satt upp sin trädfabrik så räcker materialet till väldigt många träd. En dyr engångskostnad är förvisso gräsapplikatorn som dock finns i flera olika prisklasser men man har även stor nytta av den på sin anläggning för att göra gräs.

1. Lägg ut ett plastskynke eller en plastpåse som underlag.

2. Klipp av den tunnare ståltråden

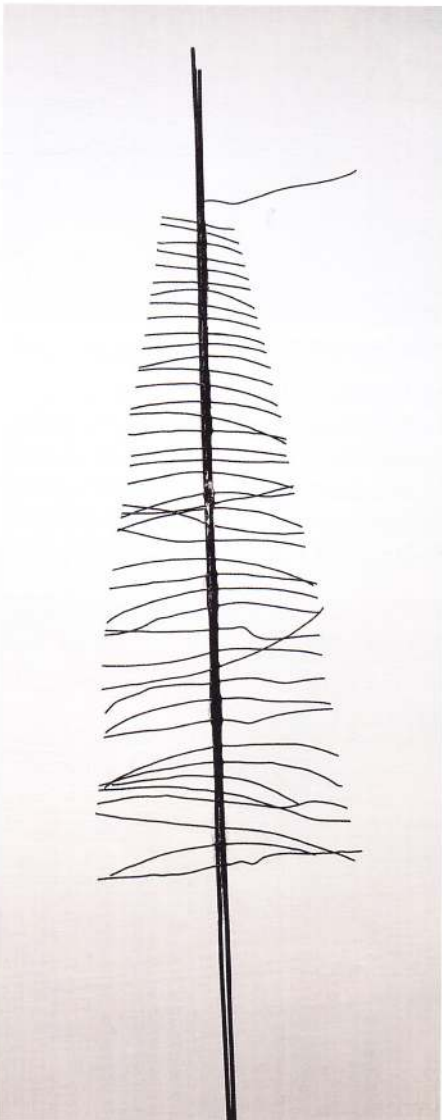

och smak. Ett tips är att titta på verkliga träd, då variationen ute i skogen är stor. Limma en liten bit tråd i toppen som läggs längs med den tjockare träden. Denna kommer bli grenen i toppen.

5. Spruta på lite accelerator så grenarna limmas fast.

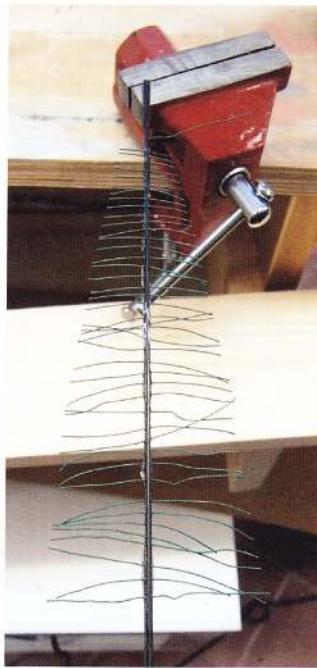
6. Beroende på hur tjock stam man vill ha så lägg på mellan 1-2 st av den tjockare ståltråden. Med totalt 3 trådar så får man på det färdiga trädet en stam med en diameter på ca 3-4 mm, vilket i verkligheten motsvarar ca 26-35 cm.

7. Limma fast tråden. Efter att limmet torkat ansas grenarna och klippas till en konform.

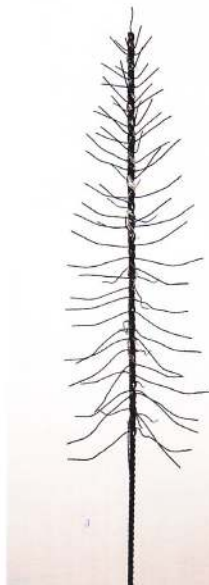
8. Ta trådpaketet och håll det sedan vertikalt och fäst det i skruvstället. Böj trådpaketet så det blir horisontalt. Se till att det är gott om avstånd från de första grenarna till skruvstället, så grenarna kan snurra fritt.

9. Fäst den andra änden på paketet i skruvdragarens chuck.

10. Här behövs lite känsla. Håll ståltrådarna lite spända medan du sakta börjar tvinna ståltråden med skruvdragaren. Tvinna tills alla ståltrådarna har lagts sig nära varandra. Tvinna inte för mycket, då man om oturen är framme, kan dra av tråden eller så tvistar sig stammen. När det är klart lossa från skruvstället.

11. Klipp av den utskjutande tvinnade tråden i toppen nära de översta grenarna. Nu när det börjar se ut som ett träd, så är det dags att forma grenarna. Här är en bild på ett riktigt träd till stor hjälp. Jag försöker böja trådarna på den nedre delen av stammen så de böjer nedåt och lite uppåt längst ut. På den övre delen riktar jag tråden snett uppåt.

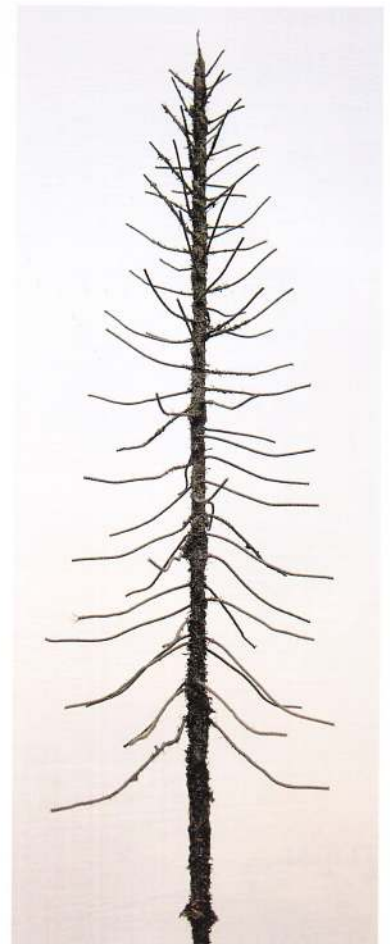
12. Spraya trädet med grundfärgen och låt torka.

13. För att gömma stammen av tvinnad ståltråd så skall vi nu lägga på en yta av fint sågspån. Först blandar man trälim med lite vatten till en konsistens ungefär som fil. Lägg i en gnutta diskmedel (för att bryta ytspänningen) och pensla sedan denna blandning på stammen. Ta sedan en tesil (klotmodellen) med fint sågspån i och ströslä saktat sågspånet på trädet så stammen täcks. Låt torka.

sedan en tesil (klotmodellen) med fint sågspån i och ströslä saktat sågspånet på trädet så stammen täcks. Låt torka.

14. Spraya sedan trädet med grå sprayfärg och låt det torka.

15. Nu är trädstammen klar för att lägga på de mindre grenarna. Den nedan beskrivna metoden har jag lärt mig av några mästarebyggare från Nederländerna, som på Internetforum delat med sig av sina experiment och kunskaper. Man använder en statisk gräsapplikator som man laddar med de långa grässtråna. Vänd

trädstommen upp och ned. Spraya sedan ovanifrån, så att limmet endast hamnar på grenarnas undersida. Viktigt är att inte spraya trädets ovasida. Jag använder Noch "Haftfix". Var noga med att få så lite lim på stammen som möjligt. Koppla sedan sladden från gräsapplikatoren i änden på stammen. Starta applikatoren och håll trädet fortfarande upp och ned och låt gräsfibrerna sakta dala ned på trädet. Då det har bildats ett glest grenverk, kan man sluta och koppla loss sladden.

16. Vänd sedan trädet och med lågt tryck satt på Airbrushen eller med ett tryckluftsmunstycke, blås på grenarna så att de gräsfibrer, som ställt sig rakt upp lägger sig nedåt. Jag använder ett tryck på 3-4 bar. Vitsen är att hålla ovasidan av grenarna fria, så att det sekundära grenverket, som barren kommer sitta på hamnar nedåt.

17. Om det blir för glest upprepa med mer spraylim (fortfarande med trädet upp och ned!) och mer gräsfibrer. Blås sedan ned gräsfibrerna. Då man är nöjd låter man trädet torka.

18. Nästa steg är att ladda gräsapplikatoren med korta gräsfibrer. Håll återigen trädet upp och ned och spruta på spraylim. Koppla sladden och strössla sakta de korta gräsfibrerna över trädet. Var sparsam med dessa fibrer. Låt torka.

19. Spraya sedan sparsamt trädet ovanifrån med lite grå och brun färg, för att ge gräsfibrerna samma färg som stammen och grenarna. Låt torka.

20. Nu då grenverket kommit på återstår det att spraya på lite spraylim och strössla på det sista lagret strö, som skall representera barren. Spraya denna gång både uppifrån och nedifrån. Försök låta bli att få lim på stammen. Med trädet upp och ned strösslar jag sedan med ett litet durkslag på Woodland Scenics fine turf Weeds. Då man är nöjd, vänder man trädet och väldigt sparsamt strösslar man lite ovanifrån.

Är man inte nöjd med kulören på Woodland Scenics Weeds, så kan man efter tycke och smak använda ett annat strö med en annan färg. Det är bara att experimentera tills man blir nöjd. Skulle trädet inte bli som man tänkt sig, kan man alltid placera den längst bak.

21. Nu är trädet i princip färdigt. Jag torpenslar även stammen med en ljusgrå kulör förslagsvis Vallejos Sky grey. Man kan även med en ljus grön spray försiktigt

highlighta trädet genom att spraya lite färg ovanifrån. Färdigt träd för plantering kan ses nedan.

Metoden kan först verka krånglig men lägger man upp arbetet och gör ett tiotal träd åt gången så går det ganska fort. Var inte rädd för att testa andra varianter, flock, strö och färger. Blir ett träd inte som man tänkt sig så blir nästa bättre och totalt kommer då de tillsammans bilda en dunge att ge en realistisk känsla då det i naturen inte finns några "perfekta" träd. Lycka till med granbyggandet!

RÄTT SVAR JULNÖTEN nr 121.

Stinsen i S:t Olof visar, "framåt för växlingsrörelse, vut och småfordon. Loket skall draga fordonen. Är lok ensamt eller har det vagnar tillkopplade vid båda ändarna, betyder "framåt" att lokomotivet skall sättas i rörelse åt det håll, varåt dess framände är riktad. Vad har sagts om lok, gäller även lokomotor och rälsbuss. SÅO SJ normalspåriga bandelar att gälla från 1 nov 1947 sid 28.